

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районының
Арча шәһәр муниципаль берәмлеге
Арча шәһәр
башкарма комитеты
422000, ТР, Арча ш., Совет майданы, 27
тел. 3-15-25, 3-12-35

Муниципальное образование
город Арск
Арского муниципального района Республики
Татарстан
исполнительный комитет
города Арск
422000, РТ, г.Арск, площадь Советская, 27
тел. 3-15-25, 3-12-35

КАРАР

« 13 » июль 2021ел

№ 44

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль
берәмлеге жирләрәннән файдалану
һәм аларны саклау» муниципаль
программасын раслау турында**

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 ст. нигезендә, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Арча шәһәре Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында» карарын кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә (<http://arsk.tatarstan.ru>).

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Арча шәһәре Башкарма комитеты житәкчесенең торак-коммуналь һәм жир мәсьәләләре буенча урынбасарына йөкләргә.

Арча шәһәре Башкарма
комитеты житәкчесе

Р.Ф.Касыймов

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм
аларны саклау» муниципаль программасы**

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм
аларны саклау» муниципаль программасының паспорты**

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Жир кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Арча шәһәре Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Арча шәһәре Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге жирләрән саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча чараларны гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге жирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2021-2023 еллар
Көтелгән нәтижәләр	Жирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, начарайган жирләрне торгызу, халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны гамәлгә ашыруны тикшереп тору	Арча шәһәре Башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Жирләрне саклау һәм рациональ файдалану буенча жир хужаларының һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Арча шәһәре Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программаны төгәлләштерү кирәк булган саен үткәрелә

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә төп проблемалар һәм агымдагы торышына тасвирлама

Жир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жирнең хужасызлыгы якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жиңгерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

«2021 - 2023 елларга Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге жирләрненән файдалану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту максатыннан, жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрден файдалану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Жир фондының күбесен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык чылбырының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә, бер буынның дәрәс эшләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясымы, жир экосистемасының бөтенлеге бозылуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа хужасыз караш аның функцияләре бозылуга, табигый үзлекләре кимүгә китерә.

Жирләрне саклау жирдән нәтижәле файдаланганда гына уңышлы булырга мөмкин.

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенен тотрыклы социаль-икътисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең имин экологик яшәеше проблемалары бүгенге этапта жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә рөхсәт ителгән төрле жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләр-авыл хужалыгы билгеләнешендәге авыл хужалыгы жирләре.

Жирлек территориясендәге көтүлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлекләргә, барлык кулланучыларны да исәпкә алсак, артык зыян килмәгән. Жирлектәге барлык көтүлекләрдә дә яшел үлән күп.

Гомүмән алганда, жирләрнең экологик торышы яхшы, әмма рөхсәтсез ясалган чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Арча шәһәре Башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисаплылык һәм контрольлек, нәтижелелек.

Муниципаль программаның максаты-жирләргә һәм туфрактарны пычрату, юкка чыгару, начарайту, бозу һәм башка тискәре йогынты ясамау, шулай ук жирләргә рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфрактарның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләргә яхшыртуны тәмин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижелеләгән арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;
- яшел үсентеләргә саклау һәм торгызу;
- жирләргә инвентаризацияләү.

Жирләргә инвентаризацияләү жирләргә начарайту, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган жир кишәрлекләргә, жирләргә башка тасвирламаларының рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге Программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләргә әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенең инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләргә нәтижелә файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләргә сыйфатын яхшырту;
- 3) жирләргә нәтижелә файдалану тәмин ителәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру срогы-2021-2023 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлегә

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегә территориясендә жирләргә саклау һәм файдалану нәтижелеләгән арттыру буенча чаралар планлаштырылды.

N	Чара исеме	Финанслау (финанслау чыганагын күрсәтеп), мең сум	Башкаручы	Үтәү срогы	Жаваплы затлар
1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
2.	Гомумтаралган фйдалы казылмалар карьерларына инвентаризация үткәрү. Әлеге карьерларны конкрет оешмаларга беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү	-	Арча шәһәре Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Карьерларга рекультивация үткәрү	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Карьерларда н файдаланучылар	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
4.	Шәхси буаларны, башка гидротехник су объектларын ачыклау һәм әлеге корылмаларны конкрет милекчеләр тарафыннан тикшерү	-	Арча шәһәре Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
5.	Жирдән файдалану, линия объектлары корылмалары, юл челтәре, чикләнгән файдалану жирләре, сыйфат күрсәткечләре белән жирләрнең бердәм базасын	-	Арча шәһәре Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе

	формалаштыру һәм алып бару				
6.	_____ авыл жирлеге торак пунктлар территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү	-	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
7.	Авыл хужалыгы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткөрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Руководител и организации, частные лица
8.	Хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәмин итү	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Руководител и организации, частные лица
9.	Рәхсәтсез төзелеш фактларын ачыклау	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
10.	_____ авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану тәртибен жайга сала торган норматив-хокукый актларның, шулай ук _____ авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану тәртибен жайга сала торган башка хокукый актларның үтәлешен гамәлгә ашыру	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе

11.	Авыл жирлеге жир кишэрлеклөренөң максатчан билгелөнеше һәм рөхсәт ителгән файдалану режимының үтәлешен контрольдә тоту	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
12.	Авыл жирлеге территориясен чүп-чардан, шул исәптән рөхсәтсез чүплекләрдән арындыру буенча даими чаралар оештыру	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
13.	Су эрозиясенә дучар булган урыннарда куаклар һәм агачлар утырту, торак пунктлар эчендә ярларны ныгыту	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
14.	Авыл жирлеге территориясендә рөхсәт ителгән жир кишэрлеклөрәннән файдаланылмаган һәм кулланылмаган жирләрне ачыклау	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
15.	Жир кишэрлегенә хокукны тиешенчә файдаланмау сәбәпле, хокукны туктату турындагы материалларны судка жиберү	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
16.	Жир кишэрлекләрен экологик хәл шактый начараюга китерә торган куллану фактларын ачыклау	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе

17.	Ашламалар, агулы химикатлар һәм башка куркыныч химик яки биологик матдэләр белән эш итү кагыйдэләрен бозу нәтижәсендә туфракның уңдырышлы катламын агулау, пычрату, бозу яки юк итү фактларын ачыклау	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
18.	Махсус шартлары булган жир кишәрлекләрен файдалануны, аларны куллануны (саклау, санитар – сак, су саклау һәм башка зоналарны) тикшереп торуну гамәлгә ашыру	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
19.	Жир законнарын бозу фактлары буенча материалларны РФ законнары белән каралган җаваплылыкка тарту өчен дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсенә Арча һәм Әтнә районнары буенча муниципальара бүлегенә жибәрү	Финанслау таләп ителми	Арча шәһәре Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе